

HUNSFOSPOSTEN

Besøk fra New Zealand

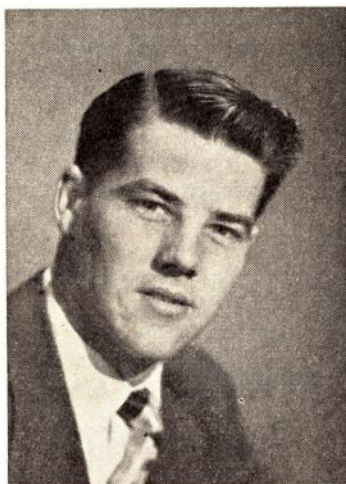
Det er ikke få utlendinger som kommer om annet besøker Hunsfos fabrikker. De fleste kommer fra europeiske land. Noen kommer også langveisfra, men det er ikke så ofte vi får besøk av våre antipoder. En dag i forrige måned hadde vi imidlertid et slikt sjeldent besøk, fra New Zealand. Det var Mr. Ralph M. Satterthwaite som var her.

Alle på Hunsfos som har befatning med produksjon og skibning etc. av papir, kjenner sikkert firmanavnet A. M. Satterthwaite & Co., Ltd., Christchurch, som er en av våre faste kunder på New Zealand. Ralph Satterthwaite er sønn av innehaveren av dette firmaet som driver en betydelig import- og eksportforretning. Det har filialer i hovedstaden Wellington og i Auckland, Dunedin og Hastings. Det importerer stål, maskiner, tekstiler etc. og fra Norge tran og sildemel foruten papir. Unge Satterthwaite kom hit fra Bergen, hvor han hadde knyttet nye forbindelser. Han skulle nå over til England, hvor firmaet også har kontorer.

Mr. Satterthwaite fortalte i en samtale vi hadde med ham at det var annen gang han besøkte Norge. Første gang kom han for å overvære vinterolympiaden i 1952 og var da i Oslo i 3 uker. Han hadde filmapparat med og tok en mengde bilder.

— Hva var det som interesserte dem mest under olympiaden? spurte vi ham.

— Hopprennet i Holmenkollen, svarte han uten å blunke. Han

Ralph M. Satterthwaite.

syntes det måtte være spennende med en slik flytur gjennom luften på ski.

— Driver dere skisport på New Zealand?

— Ja, men ikke hopprenn. Jeg er medlem av en idrettsforening som blant annet driver skisport i fjellene. For å komme dit må vi reise sirka 13 norske mil inn i landet, og så gå opp 16-1700 meter i høyden. De siste hundre meterne kan vi ta skiheis. Noen få nordmenn driver skiskoler, og interessen for skisporten er ganske stor. Men det er bare en ganske kort tid det går an å gå på ski, høyst tre måneder fra midten av juni til midt i september.

Slalom og utforrenn er sportsgrener som blir mer og mer populære på New Zealand. Hver sportsklubb har sin egen utfor- og slalomløype.

— Hva slags sport driver dere om sommeren?

— Seiling og fisking og dessuten de typiske engelske sportsgrener, golf og cricket. Hesteveddeløp, for eksempel er veldig populære.

New Zealand består som kjent av to store øyer og en del småøyer. Det samlede flateinnhold er noe mindre enn Norges, og folkemengden er ca. 2 millioner. Naturen er ikke ulik vår egen. Der er høye fjell, det høyeste, Mount Cook, raker 12 tusen fot i været. Dessuten finns det store skoger og en del dype fjorder. Klimaet er stort sett mildt og regnfullt, og jordbruket er mekanisert og effektivt. Hver jordbruker produserer gjennomsnittlig mer landbruksprodukter enn noen annen i verden. Landet har verdensrekord i eksport av meieriprodukter. Det eksporteres blandt annet årlig ca. 140 000 tonn smør, 100 000 tonn ost og 40 000 tonn tørket og kondensert melk. Det kommer som nr. 3 i verden hva eksport av ull angår, og det er Englands største leverandør av kjøttvarer.

Vannkraftutbyggingen foregår raskt, og elektrisk strøm brukes nå i 95 % av hjemmene på New Zealand. Elektriske melkemaskiner og ullklippemaskiner anvendes i stor utstrekning.

Tross New Zealand er skogrikt og trematerialer blir meget benyttet til husbygging — ja, endog blir eksportert, har landet hittil måttet importere papir. Det finnes bare noen ganske få papirfabrikker, men nye er under byg-

ging, og landet vil vel om ikke lenge være selvforsynt med de mest alminnelige papirsorter.

Mr. Satterthwaite kunne fortelle at de sosiale forhold på New Zealand er gode. Landet har i de siste halvt hundre år vært et foregangsland på sosiallovgivningens område. Det var det første land som ga kvinnen stemmerett — i 1893. Alle tenkelige sosiale trygder er innført. Hvert barn får av det offentlige et tilskudd på 10 kroner uken. Omsorgen for barna er viet en spesiell oppmerksomhet, slik at barnedødeligheten på New Zealand nå er blant den laveste i verden. Hvert barn må gå på skole til det er 16 år.

Om vinteren er det ingen som har ferie på New Zealand, men om sommeren, altså ved juletider, tar alle ferie, og hele arbeidslivet ligger da nede. Ferien varer fra julaften til 11. eller 12. januar. Julemiddagen består som i England av kalkun og Christmaspudding.

— Hva er den mest alminnelige drikk på New Zealand?

— Øl. Vi bruker en masse øl. Pubene er åpne fra kl. 9 til 6, og hvert år konsumeres det 36 millioner gallons øl.

Det vil altså si det samme som at hvert individ setter til livs 109 helflasker øl om året. Tar en i betraktning at småbarn ikke drikker øl, kommer en opp i et atskillig større gjennomsnittlig forbruk. På tross av at både øl og brennevin er forholdsvis billig, er drukken-skapen ikke noe problem. Berusede personer er et særstykke der i landet.

Mr. Satterthwaite ga for øvrig uttrykk for sin begeistring for Norge, og tross den lange veien fra New Zealand blir det forhåpentlig ikke siste gang vi får gleden av hans besøk på Hunsfos.

Vi ønsker ham velkommen tilbake.

e. t.

Der dypt i deg selv, er det kampen skal stå, vil seiren du nå.

Nils Collett Vogt.

*

Den mann som ikke har musikk i sjelen — vokt deg for ham!

Shakespeare.

*

Intet er uoverkommelig for de dødelige.

Horats.

«Deretter så jeg, og se, en stor skare, som ingen kunne telle, av alle ætter og stammer og folk og tunger, som sto for tronen og Lammets, kledd i lange hvite kjortler, og med palmegrener i sine hender, og de ropte med høy røst og sa: Frelsen tilhører vår Gud, han som sitter på tronen og Lammets.» Ap. 7, 9—10.

Johannes var forvist til en øde øy, og der så han store syner og åpenbareiser.

Deretter så jeg, og se osv.

Disse som er kledd i de lange, hvite kjortler, hvem er de og hvor er de kommet fra? Og jeg sa til ham du vet det, Herre. Og han sa til meg: Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har tvettet sine kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod. Derfor er de for Guds trone osv.

Hvem så han i den store skaren?

Jo, der var representanter for

alle folk og slekter og tungemål. Hvorfor var de der? Jo, de har tvettet sine kjortler i Lammets blod og er hvite og rene.

Der var små og store.

Ja, der var også noen fra Norge. Det var godt at kristendommen også kom til vårt land. Ja, der var noen fra Vennessla.

Var der noen av dine? Noen av dine barn. Far, mor, søster eller bror. Tror du han så deg der?

Er du rede til å møte din Gud?

Hvis ikke, så ta imot den utstrakte hånd. Ta imot Jesus, frelseren som har gått i døden for deg. Ta imot ham og bli et lykkelig menneske.

Her i tiden vil en så lett bli opptatt med de ting som er i denne verden, og glemme fremtiden, som skulle være himmelen.

Jesus har etter fullbrakt ver- reist opp til sin far i himmelen hvor han er opptatt med å lage et rom til hver av oss. Og dette er alt av nåde, helt ufortjent.

Vend deg til Gud og bli frelst ved Jesus Kristus, så blir du med i den store skaren i de lange, hvite kjortler, hvor de synger om Lammets i all evighet.

Olav Strandberg.

Konsert

Bedriftskonserten i Arbeiderforeningen den 1. april samlet ikke så godt hus som en kunne ha ventet. Spesielt var det få Hunsfosansikter å se i salen, men det var nok det forferdelige været som skremte folk fra å dra ut. Konserten ble imidlertid en festlig opplevelse for dem som var møtt frem.

Programmet var det gjort en del forandringer med. Konserten ble åpnet med Kronprins Olav's Honnørmarsj, friskt og feiende spilt av Fiskå Musikkorps. Korpset spilte også et par konsertnumre, som vitnet om at det er kommet langt over begynnerstadiet. Dirigenten, Erling Larsen, hadde sykdomsforfall, men korpset ble utmerket ledet av ingeniør Wæhle. Det høstet da også et velfortjent bifall.

K.M.V.s Mannskor under ledelse av Roald Gundersen, opptrådte i neste avdeling av programmet. Koret åpnet med Ole Olsens evigunge Fanevakt og avsluttet med Gieg's Landkjenning med assistanse av sangeren Ernst Kruse og

Jernbanens Salongorkester. Koret rår over et godt stemmemateriale, og det var en fornøyelse å høre hvordan sangerne fulgte sin dirigent. Han ga sangene en markant og flott gjengivelse. Kor og dirigent høstet stor applaus.

Jernbanens Salongorkester overtok så podiet alene. Orkestret består av 12-13 flinke musikere med Sophus Hetland som leder. Dessverre var denne forhindret fra å delta, og programmet måtte av den grunn delvis omlegges. Man savnet Hetlands støe, gode fiolin, men vikaren, førstefiolinisten Lars Thorsen, skilte seg bra fra ledelsen. Orkestret ga en hyggelig og populær avdeling avslapningsmusikk. Særlig lykke gjorde slutningsnummeret, et valsepotpourri med mange gamle, kjente og kjære melodier. Ernst Kruse ga i en mellomavdeling et par vakre sanger til beste.

Så kom turen til vårt eget bedriftskor, og la det være sagt med en gang at koret kom, sang og vant. Både koret og dets meget dyktige korleder, Ottar Ramfjord, har all ære av debuten i Kristian-

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Trykt hos

Edgar Høgfeldt A.s., Kristiansand S.
på Hunfos' Satinert trefritt trykk 110 gr.

sand. Fremheves bør den gode balansen det var mellom sopranoer og alter. Mannsgruppen trenger en del avslipning og tilskudd av flere stemmer. (Er det virkelig ikke flere på fabrikkene som har interesse av å være med?) For øvrig var koret en del hemmet av de dårlige akustiske forhold på scenen i Arbeiderforeningen.

I det første nummer, Sangerensj av Hamma/Søraas, var koret assistert av Salongorkestret, og Gustav Arstad var solist i Alfred Paulsens Norge, mitt Norge. — Korets akkompagnement til denne sangen var av betagende virkning. Gustav Bøhn's Det stig av hav, er en krevende sang, som koret imidlertid begynner å få godt tak på. Størst lykke gjorde Vandrings-sangen av Riccius. Publikum forlangte den da capo, men fikk i stedet Det stig av hav.

Som avslutning på konserten ble Ja, vi elsker fremført av Hunfos Bedriftskor og K.M.V.s Mannskor i fellesskap under Ramfjords ledelse. Fedrelandssangen fikk etter undertegnede mening en noe sentimental og fremmed utførelse.

Konserten var forhåpentlig oppakten til en rekke lignende arrangementer. Kunne det ikke gå an å gjenta den på Hunfos, så folk i Vennesla også fikk gleden av det gode tiltak? Det er tross alt ikke alltid så enkelt for mange å dra helt til byen. e. t.

Vi tillater oss å sitere hva Fædrelandsvennens konsertanmelder, E. H. S., blant annet skrev etter konserten:

«Bedriftenes ledelse fortjener honnør og takk for at de på alle måter har støttet disse tiltak fra arbeidere og fuksjonærer.

Den sang- og spilleglede som utløses i disse foreninger, betyr overordentlig meget — både for alle de medvirkende og for tilhørerne. Og om en slik felleskonsert ikke kan holdes så ofte, så vil den

BOKRULLINGEN
til „Hunfosheimen”

Asbjørn Grundtjern har gitt «Heilefjellsvarden» av Anders Kvellestad og utfordrer Ludvig Holtet, Norman Voreland, Mikal Hornnes og Georg Grundtjern.

Fru Hilda Thorkildsen har gitt «Tidløs» av Nicholas Tchkotoua og utfordrer Signe Sørensen, Anna Hundeland og Astrid Falander.

Henry Jensen har gitt «Godt mot, menneske» av Nils Johan Rud.

Tønnes Brufjell har gitt «Nordmenn i Polheimene» av Enok Opsund, og «Sør i landet, nord i sjøen» av Frithjof E. Bye. Utfordrer: Kåre Johansen og Kaare Aabel.

Arna Hagman har gitt «Syndere i sommersol» av Sigurd Hoel og utfordrer Marlyn Ellefsen, Aud Sunde og Greta Falander.

Anny Kristiansen har gitt «Far og jeg» av William Manners, og utfordrer fru Magny Strand, fru Signe Sørensen og fru Arnhild Andersen.

Påskerenn på Hunfosheimen.

Før jeg refererer resultatene av de skirenn vi hadde på heimen, må jeg fortelle forhistorien om hvordan de ble til.

Vi var fullt belegg på heimen i påsken, men skjærtorsdag var det overskyet, og det resulterte i at flere av påskegjestene var alt for mye inne. Det likte Sigurd Hagman ikke, og da vi om kvelden var samlet til en kosestund i peisestuen, tok Hagman ordet: «Nei, gutter og jenter, i morgen må vi ut, vi skal ha langrenn, men alle skal være med, så løypa må ikke være for lang; men den må ikke være for kort heller og så må den være kupert, så jeg kunne tenke meg at to hundre meter kunne passe, og jeg skal legge løypa.» Det ble straks vedtatt å holde langrenn, og fredag morgen var vi ute for å finne en passende løype. Vi merket opp en løype på ca. 1½ km, og Hagman godtok den.

Starten ble satt til kl. 17 og resultatene ble:

dog alltid være en spore til ny innsats på sangens og musikkens område.

En slik felleskonsert bør bli en fast årlig tradisjon.»

1. Frans Gunnufsen	5,04 min.
2. Asbjørn Grundtjern	5,17 »
3. Einar Tønnesen	5,18 »
4. Karl Olsen	5,27 »
5. Jonny Hagen	6,03 »
6. Kennet Daland	6,14 »
7. Tellef Hammen	6,35 »
8. Gustav Kile	7,49 »
9. Sigurd Hagman	9,02 »

Damer:

1. Tordis Olsen	6,37 min.
2. Solveig Hagen	7,17 »
3. Inger Tønnesen	8,15 »

Om lørdag ble der arrangert Tippelangrenn. Det viste seg at det var de minste som ble de beste. Kjell Gunnufsen, 6½ år, fikk bare 3 sek. galt, og Joleif Hagen, 8 år, fikk 8 sek. galt. Kai Olsen, 4½ år, gikk hele 10 min. fortere enn han hadde beregnet, ellers var damene veldig flinke til å tippe den tiden de ville bruke.

Damer:

Inger Tønnesen	10 poeng
Solveig Hagen	12 »
Olga Grundtjern	38 »
Lillian Hammen	44 »
Tordis Olsen	76 »
Aslaug Gunnufsen	98 »

Herrer:

Sigurd Hagman	20 poeng
Jahn	23 »
Einar Tønnesen	24 »
Frans Gunnufsen	26 »
Karl Olsen	29 »
Tellef Hammen	34 »
Gustav Kile	38 »
Asbjørn Grundtjern	63 »

I hopprennet seiret Frans Gunnufsen med 11 meter. Nr. 2 ble Karl Olsen og Einar Tønnesen med 10 meter. Blant damene var det Olga Grundtjern som ble best med 6 meter. Solveig Hagen ble nr. 2 med 5 meter.

I den største gutteklassen seiret Kåre Tønnesen med 6 meter. I andre klassen seiret Joleif Hagen med 7 meter og i tredje klasse seiret Kjell Gundersen med 2 meter.

Blandt jentene var Liv Tønnesen best med 4½ meter.

Så var det premieutdeling og stor stas. Særlig var jubelen stor da de 2 minste, Kai Olsen, 7½ år, og Kjell Gunnufsen var fremme og hentet sine premier.

Dette var litt om hvordan vi benyttet tiden på Hunfosheimen i påsken. Selvsagt var der mange som benyttet det fine været og skiføret til langturer i det herlige terrenget som er der oppe. G. K.

Bedriftshopprenn i Askedalen 27. 3. 1954.

Hunfos Bedriftsidrettslag sto som arrangør av kretsmeisterskapet i hopp 1954. Forholdene lå meget godt til rette, idet været var det aller beste og snø var det nok av.

Rennet karakteriseres best som rennet med de mange fall. Dette skyldes vel først og fremst den store snømengden. Dog burde vel unnarennene vært bedre preparert. Som det nå var oppsto der ganske snart en dyp grop i nedslaget, da praktisk talt alle mann havnet på samme sted, nærmere bestemt mellom 15 og 18 meter. Flere av hopperne som hadde full kontroll over svevet og tok nedslaget på foreskrevet måte, fikk skiene slått til side og måtte over ende. Dette gikk verst ut over Hunfos' egne deltakere, i det de fleste av våre beste falt. Men alt gikk bra, ingen kom til skade på noen som helst måte, skjønt det et par ganger så stygt ut.

Honnør skal rennledelsen ha for at de ikke tillot etteranmeldelser. Ikke en mann fikk starte som ikke var påmeldt innen fristens utløp. Det manglet ikke på påtrykk fra flere kanter for å få med løpere som ikke var anmeldt på tiden. Skal man fortsette med å gi tillatelse til etteranmeldelser, vil arrangøren aldri kunne beregne et renn, og det er tross alt ikke så lite arbeid som ligger bak et vellykket renn.

Joh.

Resultatene:

Klasse over 50 år. 3 deltakere:

1. Olav Omdal, H. F.	111,3
2. Sigurd Jortveit, H. F.	99,1
3. Ingvard Thorsen, Høie	76,6

Klasse 42—50 år. 3 deltakere.

1. John Kile	129,8
2. Rolf Peersen, Falconbridge	116,0
3. Th. Grundtjern, W. B.	98,2

Klasse 35—42 år. 8 deltakere.

1. Finn Sannæs, Jernstøperiet	135,8
2. Jørgen Breiland, Høie	131,8
3. Kåre Krogstad, Kringsjø	123,5
4. Konrad Vatnelid, Lumber	119,4
5. Anker Hansen, Falconbridge	108,9

Klasse 25—35 år. 19 deltakere.

1. Kjell Renstrøm, W. B.	143,2
2. Gunnar Hornes, F. B.	138,8
3. Gerhard Lundevoold, H. F.	137,5
4. Holger Nørve, Jernstøperiet	133,1

5. Arne Fossheim, W. B.	132,6
6. Kåre Kristensen, Jernstøperiet	131,1
7. Egil Svendsen, W. B.	130,7
8. Ingulf Wennerberg, H. F.	129,6
9. Erling Fjellestad, H. F.	128,2
10. Kristian Smith, F. B.	123,8

Klasse 18—25 år. 16 deltakere.

1. Aimar Lundal, Lumber	132,7
2. Alf Berntsen, H. F.	131,4
3. Karl Honnemyr, H. F.	130,6
4. Thorbjørn Olsen, W. B.	124,3
5. Reidar Arntsen, W. B.	124,3
6. Berulf Vatne, Høie	120,2
7. Ørnulf Olsen, Inst. Andersen	118,1
8. Markus Lundevoold, Høie	115,0

7-mannspokalen.

1. Hunfos — 901,5 poeng — ved: Gerhard Lundevoold, Alf Berntsen, Karl Honnemyr, Ingulf Venneberg, Erling Fjellestad, Thorbjørn Olsen og Harry Voreland.
2. Wallboardfabrikken — 846,9 poeng — ved: Kjell Renstrøm, Arne Fossheim, Egil Svendsen, Reidar Arnten, Bjørn Breilid, Niels Kolbu og Thorkild Grundtjern.

3-mannspokalen.

1. Wallboardfabrikken — 406,6 poeng — ved: Kjell Renstrøm, Arne Fossheim og Egil Svendsen.
2. Jernstøperiet — 400,0 poeng — ved: Finn Sannæs, Holger Nørve og Kåre Kristensen.
3. Hunfos — 399,5 poeng — ved: Gerhard Lundevoold, Alf Berntsen og Karl Honnemyr.

Skistafett.

Tirsdag den 23. mars gikk Hunfos-stafetten på ski, med start fra Moseid. Løypa, som gikk i terrenget ved Moseid, var ca. 3,5 km. Det startet 11 3-mannslag. Det er godt gjort av en bedrift å stille 33 mann i en skikonkurranse. Det skulle stilles med rene avdelingslag, men det startet også sammensatte lag, og det ble da også et av disse som fikk best tid. Ellers var det Mek. verkstedet som hadde de raskeste folkene. For øvrig var det jevnheten som satte sitt preg på løpet. Det skilte bare 10 minutter fra første til siste lag.

Den mest slitne etter løpet var sikkert Berntsen fra salen, som satte seg rett ned i snøen og sa, «at dette skulle aldri gjenta seg.» Dagens største smil etter løpet preserterte Botn fra saks mask. V.

Den mest humoristiske ved innkomsten var sikkert A. Oksum; men det kostet store anstrengelser etter ansiktsuttrykket å dømme. Dagens største overraskelse var B. Olsen, som startet for sitt lag og kom inn som fjerdemann etter å ha slått mange spreke ungdommer.

Da interessen var så stor for dette arrangement, bør dette løpet bli årvisst. Og sikkert er det at interessen ville bli enda større, hvis vi fikk en pokal eller to og kjempe om, for eksempel av bedriften eller en av fagforeningene.

Resultater:

1. Sammensatt lag fra G. Johansens skift .... 51,10 min.
2. Maskinverkstedet ..... 52,25 »
3. H. Jensens skift, mask. 4 ..... 53,00 »
4. Gården ..... 53,20 »
5. Sveisverkstedet .... 53,12 »
6. Elektrikerverkstedet.
7. Gunnufsens skift, sammensatt.
8. Tegnekontoret.
9. H. Jensens skift, mask. 3.
10. Salen.
11. H. Jensens skift, mask. 5.

H. E.

Fotball.

Hunfos B.-lag har også i år anmeldt 2 lag i fotballserien. Nå håper vi bare på stor interesse fra guttenes side, slik at vi ikke får noen vansker med å stille lag.

Fri-idrett.

Den 12. mai går «Walhalla-stafetten» i Kif.s regi. Det er en gatestafett over 10 etapper. Hunfos stiller i kl. C, bedriftsklassen, hvor der kjempes om en pokal som skal vinnes 3 ganger. Fiskå har 2 napp i denne pokalen og Hunfos 1 napp, så vi må sette alle kluter inn.

Angående håndballserien for damer og herrer har vi ennå ikke hørt noe fra kretsen.

1. Hva er lignin?
2. Hva heter den harepesten som det ble skrevet så meget om i høst?
3. Hvilket land kjøper mest Hunfos-papir?
4. Hva het Norges første avis?
5. Hva er en logoped?
6. Hvem fikk Holmenkoll-medaljen i år?
7. Hvor lever maoriene?
8. Hva betyr musikkuttrykket Andante?
9. Hvor ligger Kuwait?
10. Hvem har sagt: «Gi meg et fast punkt utenfor jorden å stå på, så skal jeg rokke den?»

Svar side 6.

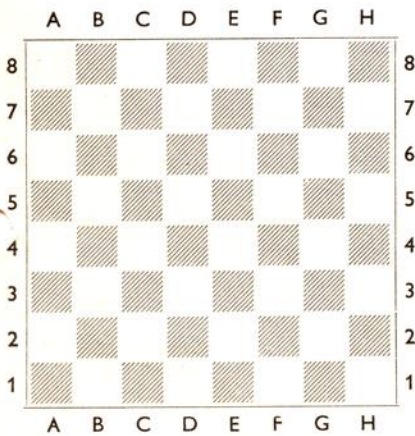
SJAKK

Da nå sjakkgruppen på Hunsfos har kommet i gang, kan det vel være av interesse å ha en sjakkspalte i Hunsfosposten. Undertegnede har lovet å gjøre et tappert forsøk som sjakk-redaktør, men må med en gang gjøre oppmerksom på at et vellykket resultat avhenger av at der kan etableres forbindelse med mer erfarne sjakkspillere.

Sjakkspillet er et gammelt, edelt spill, men ingen kan med sikkerhet si hvor det kom fra eller hvem som oppfant det. Det sies riktignok at kineserne var de første som spilte sjakk, og at spillet har blitt ført til andre verdensdeler med oppdagelsesreisende. Teorien har nok ikke så lite for seg, idet kineserne ar en mange tusen år gammel kultur å vise til, og spillet synes å ligge godt til rette for dem, da de er mestere i å vente for å se motstanderens neste trekk. Spillet har nok ikke opprinnelig vært som i dag, men har gradvis utviklet seg til det som vi kjenner.

Det får være nok med denne lille, ufullstendige historikk, og vi får gå videre.

La oss begynne med brettet, som ser slik ut:

Som man ser er det delt opp i 64 kvadratiske ruter eller felter med 8 i hver vannrette rekke (linje) og 8 i hver loddrette. 32 ruter er hvite og 32 sorte. Når man hører på radiosjakk, hører man alltid at det blir oppgitt brikkenes betegnelse samt en bokstav og et tall. Hvert eneste felt har nemlig sin betegnelse. De vannrette har fra venstre til høyre A—B—C—D—E—F—G—H., og de loddrette nedenfra og oppover 1—2—3—4—5—6—7—8.

A—1 er således feltet i nederste venstre hjørne og H—1 i nederste høyre hjørne. D—5 er da feltet i 4. loddrette rekke og 5. vannrette.

Hvilke felter er så sorte og hvilke er hvite? A—1 er alltid sort og da følger de andre av seg selv, idet annen hver rute er sort.

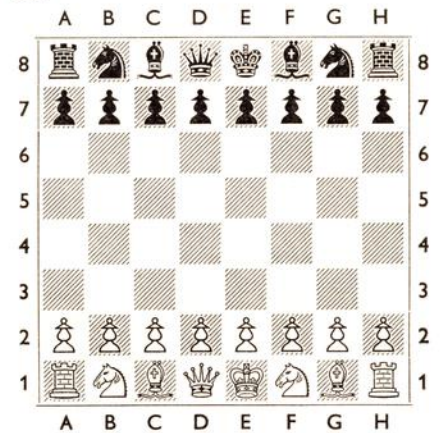
Et par betegnelser:
A-linjen er den loddrette linje fra A—1 til A—8.

B-linjen er den loddrette linje fra B—1 til B—8 osv.

1. rad er den vannrette linje fra A—1 til H—1.

2. rad er den vannrette linje fra A—2 til H—2, osv.

La oss så se litt på brikkenes plassering i utgangsstilling på brettet:

De hvite brikker skal alltid ha 1. og 2. vannrette rad og de sorte 7. og 8. vannrette rad.

I 1. rad og 8. rad stiller vi opp slik:

Tårnene skal alltid plasseres i hjørnene, det er jo greit å huske. Inntil hvert tårn settes så en springer, (hest, om man vil) og så følger en løper ved siden av hver springer. Damen (dronningen) settes så på ruten av samme farge (det vil si hvit dronning på hvitt felt og sort dronning på sort felt). I 1. og 8. rad er der nå bare et ledig felt, og der plasseres hovedpersonen i dette spill, nemlig kongen. Alle brikker som plasseres på 1. og 8. rad kalles offiserer og det er da selvfølgelig 8 av hver farge.

2. rad og 7. rad er forbeholdt bøndene, 8 av hver farge, og de settes da 1 i hvert felt foran offiserene. Hvite bønder foran hvite offiserer og sorte bønder foran sorte offiserer.

Hele oppsetningen kan vi se av ovenstående figur.

Dette er da brikkenes posisjoner

IDRETT I VENNESLA i gamle dager.

Vi begynner denne gang med et skøite-løp som idrettslaget arrangerte på elven ved Graslia. Veiret var dårlig, isen likeså. Hele banen var full av vann.

Banen var 80 m. lang og 30 m. bred. Løperne inndeltes i 5 klasser. Start kl. 4. Følgende fikk premie: 16 deltagere.

Kl. under 12 år.

1. pr. Rudolf Karlsen, 2. pr. Tarald Hurverak, 3. pr. Olaf Berntsen.

Ekstrapr. skjenket av Th. Haus, tilfaldt Olaf Berntsen.

Kl. 12—14 år.

1. pr. Martin Hansen 1,21 min.

Kl. 14—17 år.

1. pr. Håkon Gundersen 1,15 min.

Kl. over 20 år.

1. pr. Oskar Jakobsen 1,18 min.

Utenom konkurranse løp Andreas Hansen og Johan Nesbakken på en tid av 1,12 min.

Kl. 5,30 var kappløpet over, og alle ruslet hver til sitt.

*

ET PRÆMIESKIREND

Vennesla idrettslag hadde præmieskirend den 1. mars 1914. Det var i Rakkestadbakken. Veiret var dårlig, thi det regnet. Bakken var fint opparbeidet. Det var dog ingen som turde gaa paa toppen.

Kl. 3 tok løpet sin begynnelse. Det var faa deltagere og mange fald. Det var bare Olav Strandberg og Johan Nesbakken som hadde alle 3 hopp staaende.

Her følger præmielisten:

før spillet tar til. Enhver som vil lære å spille sjakk, bør passe på at brett og brikker er stilt opp riktig. Dette vil ikke volde noen vanskelighet og vil gå slik inn i blodet at det går automatisk når man har spilt noen ganger. Det kan ha sin viktighet at plasseringen er riktig, for eksempel hvis man vil følge med i radiosjakk.

Altså, for å gjenta forutsetningen for at brett og brikker er riktig plasert. Den som spiller hvit skal alltid ha 1. rad nærmest, og den som spiller sort, skal ha 8. rad nærmest. Dronningen plasseres på felt av samme farge, hvit dronning på hvitt felt og sort dronning på sort felt. Da kan man ikke gjøre feil. De fleste brett man får kjøpt er nemlig inndelt som vist ovenfor.

Da spalteplassen er begrenset, får vi slutte av her, og komme tilbake neste gang med brikkenes forflytninger.

Joh.

Kl. over 20 år.

1. pr. Oskar Hansen 41,10 m.
2. pr. Olav Strandberg 38,40 »

Kl. under 20 år.

1. pr. Amund Strandberg 34,90 m.
2. pr. Johan Nesbakken 32,00 »

Løpet foregikk uten uheld. En løper brakk sit ski. Dommere var Ola O. Birke-land og Marthinius Moseid. Hoppmaalere var Arthur Koldal og Olav Try.

M. S.

GREIER DU DENNE, LISLEVAND?

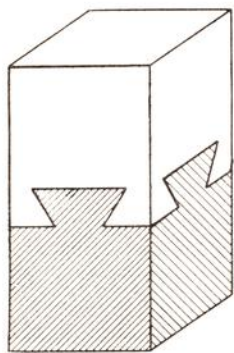
— Hva sier du om denne tinges-ten, Lislevand?

— Ja, jeg skulle nærmest si det var en alminnelig trekloss, noe å leke med for gutter som deg, redaktør.

— Det er en trekloss som du skarp-sindig be-nerker Lislevand

— men ikke helt alminnelig. Fikk den av fiks snekker. Han har laget den av to ku kuber, skal vi si. Du ser det er forskjellige tresorter i øvre og nedre del. Kubene er ferskenet i hverandre. Det er, som du ser, slike «svalehaler» på alle fire sidene. Men det er bare to deler, skåret til uten liming og satt sammen. Ikke noe fusk og fanteri. Helt reelt og greit. Hva sier du til det?

— Fiks snekker, redaktør, fiks snekker. Løsning i neste nummer.

Og så var det ingeniøren vi skrev om i januarnr. Han var i juleselskap, og sønnen hans, som også var der, hadde reist foran ham og møtte på dobbeltsporet et godstog. Han visste at det persontoget han satt på var 93 meter langt og godstoget 232 meter langt. Hastigheten var 16 respektive 9 meter i sekundet. Hvor lang tid gikk det med for togene å passere hverandre helt?

*

Da ingeniøren kom frem, tok han sin håpefulle til side og spurte ham hvor mye han hadde brukt av de 35 kronene han hadde gitt ham. Den håpefulle sønn svarte i sin fars ånd: «Tre fjerdedeler av det

Fra et besøk i firma Emil Moestues trykkeri i Oslo

Fra Mask. 1 og delvis også på Mask. 2, kjøres det årlig et stort antall tonn papir som kalles Sat. Dyptrykk, 70 gr. En stor del av dette går til ovennevnte trykkeri, der det brukes til trykking av ukeblader osv. På dette papir som for flere andre sorter, kommer det dessverre klager av og til; men høsten forrige år tiltok klagen påtagelig. Sannsynligvis av den grunn fant bedriftsledelsen her det påkrevet, at i første rekke maskformenn 1 og 2 og førsterullere Mask. 1 fikk syn for saken. Det resulterte i at en formann og en ruller om gangen fikk reise på en ukes besøk til Moestues trykkeri i Oslo. Vi kan trygt si at det ble en interessant og lærerik tur for oss alle.

Ved ankomsten til trykkeriet ble vi mottatt av form. Løvås i dyptrykkavd., og han informerte oss omgående i rotasjonspressens mysterier. Der var 3 rotasjonspresser for dyptrykk, en av eldre årgang som i løpet av 1954 skal byttes ut med siste nytt på området, samt 2 mer moderne, begge for flerfarget trykk. De to siste viet vi størst oppmerksomhet, da det på disse ble brukt mye Hunsfos-papir.

Det er ikke så lite som fordres med hensyn til kvalitet og nøyaktighet ved papirfabrikasjonen hvis det ferdige papir skal gå lytefritt i pressene.

Den største av pressene kunne trykke 6 farger om gangen og 8000

eksemplarer i timen. Dette svarer til en «maskin»-hastighet på 150 meter i minuttet.

Det brukes en rull om gangen. Bredden varierer i forskjellige standardbredder, alt etter det som skal trykkes.

Selve rotasjonspressen ligner noe på en papirmaskin. Der fins også her presser og tørkesylindrer, selv om de er i mindre format og uten filter.

Sylindrene blir elektrisk oppvarmet og skal tørke fargepåttrykket på papiret for hver fargepresse før det går inn i neste.

Fargeprosessen består av kasser (ikke ulike limkassene ved pakke maskinene.) I disse helles fargene som kommer ferdigblandet i dunker.

Fargene fortynnes med en veske som kalles Xylol, og som har en hurtig fordampningsevne.

I hver av disse kassene ligger satsvalsene, det er valser med kobberhud hvor tekst og bilder er ferdigset i.

På denne valse er det en sjaber med stålkinge som har til oppgave å skrape overflødig farge av valsen, så bare de etsede punkter blir belagt for avtrykk på papiret. Over den såkalte kobbervalse ligger en gummivalse med regulerbart trykk for mer eller mindre markert avtrykk.

Når det kjøres med seks farger må altså papiret passere gjennom 6 slike presser og like mange sy-

jeg ennå har ubrukt.» Hvor mange penger hadde han brukt?

*

Da han tok opp lommeboken sin for å se etter noe i den, oppdaget han at han hadde mistet loddsekkelen sin til januarrekningen i Pengelotteriet. Og det verste var at han også hadde glemst nummeret. Men som den tall-sjonglør han er, hadde han tidligere moret seg med å gjøre noen regne-eksperimenter med nummeret; av disse husket han følgende: Nummeret var firesifret, og alle sifrene var forskjellige. Tverrsummen var 20. Når han dividerte nummeret med 3, fikk han 2 til rest, divisjon med 4 ga 1 til rest, divisjon med 5 ga 3 og divisjon med 7 ga 2 til rest. Mer husket han

ikke, men det var nok for ham til å regne ut nummeret. Hvilket var det?

Løsning i neste nr.

Svar på spørsmålene side 4.

1. En slags kittsubstans som holder fibrene i treet sammen.
2. Tularemi.
3. Norge.
4. «Norske Intelligenssedler». Kom ut første gang 25. mai 1763 i Oslo.
5. En som behandler talefeil.
6. Martin Stokken.
7. På New Zealand. Det er urbefolkningen, som det er ca. 100 000 igjen av.
8. Gående, altså et middeltempo.
9. Ved den persiske bukt.
10. Archimedes.

lindrer, og dessuten mange ledevalser som må til da papiret må gå både med og mot maskinretningen for å bli trykket på begge sider.

Hele rotasjonspressen er delt opp i seksjoner med en nokså komplisert avslutningsmaskin i hver ende, slik at der kan trykkes i begge retninger ved trykksaker som for eksempel bare krever tre farger hver.

Til slutt er det et instrumentbord med mange trykknapper for elektrisk regulering av de forskjellige seksjoner.

Det kan nevnes at bladet «Alle Kvinner», på 48 sider, som trykkes på denne pressen i 5 farger, kommer ferdigtrykt, heftet og stiftet ut av pressen, så det gjenstår renskjæring av 3 kanter på bladet.

Dette foregår på spesialgullioner som renskjærer alle 3 kanter samtidig på ca. 25 eksemplarer om gangen.

I tilfelle brudd på papiret stoppes hele prosessen på en av stoppeknappene som er plassert langs hele pressen.

Ordinært brudd forårsaker sjelden lang stopp; men ved brudd hvor papiret går rundt en av gummi-valsene, eller enda verre, rundt den etsede kobbervalse, kan det ta lengre tid. Er uheldet riktig ute, kan satsvalsen mer eller mindre få ødelagt de innsette tekster og bilder, så mye at ny må lages. Det blir under pågående arbeidsprosess nærmest en «katastrofe» for ordrene vil ikke kunne leveres til fastsatt tid.

Dette er i korte trekk noen av åre inntrykk fra dyptrykkspressene. Vi kan ikke unnlate å nevne en del av de feil i papiret som gjentatte ganger fører til brudd i prosessen, og som vi her på bedriften må forsøke å unngå i størst mulig utstrekning. — Det er dårlig skjøting, dårlig opprulling, rullerynker, kalanderrynker og hår, taufiber, pussegarnsfiber, filtlo og kladd i papiret.

Det er også av største betydning at banen, gramvekt og tork holdes så jevn som mulig; men alt dette gjelder selvsagt ikke bare for dette papir.

I neste nummer av Hunsfosposten skal vi forsøke å gi noen inntrykk fra andre avdelinger vi besøkte på samme trykkeri.

Film - Fotografi-apparater

Telefon 6811

Solbadkremmer — og -oljer —
kosmetikk — parfjmer.

Godt utvalg i

VENNESLA
BOKHANDEL

Utsalg av skotøy

til sterkt nedsatte priser.

Stort utvalg i damesko

Herre og barnesko.

VENNESLA SAMVIRKELAG

Telefon 6725

En god Stausuger letter rengjøringen

PROGRESS: P. 7	kr. 325,00
PROGRESS: P. 8	» 375,00
ERRES:	» 430,00
NILFISK	» 598,00

EIVIND EIVINDSON

Telef. 6802

ELEKTRISK FORRETNING

Vennesla

„Soithun“ barnevogner

Siste nye
modell
av

Sportsvogner og komb. barne- og sportsvogner

ARTHUR SVERTSEN
SYKKELVERKSTED TELEFON 6738 VENNESLA

HORNFELTS
FRISØRSALONG

Elektrisk - kjemisk og kald permanent
Brudepynting - Skjønnhetspleie
Manicure - Fotpleie

Vennesla - ved siden av bilsentralen
Telefon 6892

Knut Nordsletten hadde ikke bare en stor og veldrevet gård med vakre hus, han hadde også en ung og vakker kone som het Anne og som han var dødelig forelsket i. Da Anne en gang reiste hjem for å besøke sin mor og ble borte mange dager, var han rent ute av seg og visste ikke å få dagene til å gå. Da han så endelig en dag fikk telegram fra Anne, hvor hun ba ham møte henne på stasjonen kl. 4,25, fór han ut i stallen og spente gampen for karjolen i febrilsk forventning. Gampen hadde stått inne noen dager og var hissig på å komme ut. Den fór avgårde med syvmils fart. Knut dro i tømmene og brølte på hesten av sine lungers fulle kraft. Men ingenting hjalp. Hesten sprang så støvet føk. Da de endelig tordnet over en smal bro ikke langt fra stasjonen, skrek Knut til hesten: «Hei, stopp nå da, hvem tror du telegrammet var til, meg eller deg?»

For noen år siden var en idrettsforening på turné. Kassereren var ikke videre regnskapskyndig, og da han ble presentert en hotellregning som var så lang at den var skrevet på to sider, med «Transport kr. 215,—», utbrøt han ergerlig:

«Var det ikke det æ sa at me skulle ha bære koffertane sjøll!»

Ein lærar skulde greia ut fyrstegrunnane i rekning for de nye skuleborna.

«No skal me tenkja oss at eg har eit fat her, og i det fatet ligg det fem egg. Så legg eg fem egg til upp i fatet. Kor mange egg er det så i fatet?» spør han ein liten tapp.

Guttongen flirer breitt.

«Du kan'kje leggja egg!»

En molbo som hadde satt lemmer for vinduene sine, ropte tidlig en morgen til tjenestegutten sin: «Hei du, gå ut og se etter om det er lyst ute!» — Ja, gutten gikk ut og skulle se etter, men han kom inn igjen med én gang. «Det er så mørkt ute ennå at jeg ikke kan se enten det er lyst eller mørkt!» sa han. — «Ditt fe du er!» sa husbonden. «Ta med deg fyrstikker og gå ut og glan bedre!»

En FYLLEPENN er funnet på Hunsfosheimen. Kan fås tilbake hos formannen for heimen.

Sommersesongen er begynt!

Vi fører alt i sportsartikler:
 Fotballer i alle størrelser og priser.
 Vienna, - Ving og Stadion fotballstøvler i alle nummer.
 Ellers alt i friidrettsutstyr. — D. B. S. sykler.

OLAV A. SKISLAND

SLAKTERFORRETNING

Alltid godt utvalg i KJØTT
 og PØLSEVARER

Telefon 6718

Ring og vi bringer varene.

BILSENTRALEN

DROSJEVAKT — TURBUSS

Vakt hele døgnet. Telefon 6777

For Våren!

GJØDSEL OG FRØ (HUMINAL) TIL HAGEN

Ellers alt i bygningsartikler.

MOSEIDMOEN SAMVIRKELAG

Varene bringes.

Telefon 6780.

HAGEFRØ — SÅVARER

MALERVARER — MANUFAKTUR

Alt i kolonial.

VENNESLA LANDHANDEL

Telefon 6740

Vi har nå fått de moderne
 SILKEKÅPER
 i flere farger. Pris kr. 135.
 TWEED-DRAKT-KJOLER
 i flere farger. Pris kr. 150.
 Mye pent i stoffer for våren.

HUSK!

Min herrefrisørsalong er flyttet til CHR. ROPSTAD, ved siden av Eivindsons Elektriske forretning.

Central Herrefrisørsalong

Inneh. Odd Fredriksen

Telefon 6802